

Rechnungsadresse:

Cherusker 10-2
D- 10829 Berlin
Deutschland

Lieferadresse:

Gustav-Müller 35
D-10829 Berlin
Deutschland

Tel: +49-30-4212312

Fax: +49-030-78891668

e-mail:jozeflegrand@online.de

UST-ID.: DE 19260076 4

ST.NR: 18/414/51778

Bankverbindung:

COMMERZBANK

BLZ: 100 800 00

KTO: 0951428400

NOTA: **HEER-001B** 130715

DATUM: 08.07.2013

UURTIJD:

GESPREKSPARTNER:

Gemeente Heerlen

HET STEDELIJK LANDSCHAPSCHILDERIJ "RAADHUISKWARTIER" ALS COMMON GROUND VOOR HEERLEN.

Een totaalinstallatie met stedenbouwkundige, architecturale, beeldvormende en sociale componenten

evaluatie informatie ter vervoeging gestelde dossiers

wat is nu nog steeds geldig? hoe zijn bepaalde aspecten nu ter evalueren

1. VISIE TEKST_ HET RAADHUISKWARTIER van Rob Urbachs, stedenbouwkundige tekst opgemaakt voor opstart herinrichting

a. positie in de stedelijke ruimte en waarneming

Het Raadhuiskwartier (Geleenstraat, dr.Poelstraat en Raadhuisstraat) hoort er niet meer echt bij. Het is losgeraakt van het centrum en heeft last van een toename van leegstaande winkelpanden.

Het eens zo mooie Kwartier is in de loop der tijd

gedegradeerd tot een achterafgebied waar je niet graag vertoeft.

de afkoppeling van het centrum is toch behouden gebleven ook al werd de ruimte zelf sterk opgewaardeerd, hier moet er een nieuwe link gelegd worden, een uitnodiging geformuleerd.

Vanuit de hoofdwinkelstraten loop je hier niet naar toe want je ziet het als de rand van de wereld, oninteressant en in geen geval uitnodigend.

b. strategie en branding

Door een aantal strategische ingrepen in het stedelijk weefsel laten we het Raadhuiskwartier onderdeel worden van het centrumgebied. In onze plannen vormt een deel van de Geleenstraat samen met het prachtige pleintje de missende schakel in de routing van het kernwinkelgebied. Hierdoor ontstaat een duidelijke entree, waar de fiets gestald kan worden en waar men elkaar kan ontmoeten. Niet langer is de entree ongedefinieerd en gefragmenteerd, maar duidelijk aanwezig als een verblijfsgebied van hoge kwaliteit.

Het gebied heeft nu reeds een eigen karakter dat het verdient versterkt te worden als welkom/begroeting/verblijfs/woon-winkelstraat waarin het verwijlend snuisteren, het kleinschalige, het unieke van spullen die je er kan kopen, het persoonlijke van de bediening door de winkeleigenaar, de eigen warme en ontspande kwaliteit voelbaar maken als een interessante differentiatie en kwaliteit ten opzichte van het drukke kernwinkelcentrum.

Of de fietsstalling direct naast de deur en kwaliteit verbeterd is een vraag?

c. Voetganger domineert

De voetganger gaat het straatbeeld domineren. Bovendien komen er speciale oversteekplaatsen tussen de parkeerplaatsen, bestaat de rijbaan uit ruw bestratingmateriaal en gelden de verkeersregels van een woonerf.

Dit is een ambitie die slechts gedeeltelijk realiteit geworden is daar op veel plekken de ruimte een ander verhaal verteld:

Dr. Poelsstraat bied nog steeds het beeld van een door de auto gedomineerde straat waardoor de in de rijrichting aansluitende Geleenstraat op dezelfde manier gebruikt wordt door de automobilisten.

Gezien:

- zijn beperkte omvang
- de positieve ontwikkeling structurele ontwikkeling in de laatste jaren sinds de herinrichting
- het belang door zijn ligging aan het raadhuis als visitekaart van de stad Heerlen, haar ambities en maatschappelijke visie
- zijn ligging binnen het "Romeins kwartier"

heeft het lichtjes verruimde raadhuiskwartier het potentiaal als pilootproject te fungeren voor de herontwikkeling en versterking vergelijkbare zones in het stadsgebied.

2. RAADHUISKWARTIER HERINRICHTING PROJECTCODE: 030501 van 07/11/2011 definitief ontwerp.

Indien we de in dit dossier geformuleerde ambities vergelijken met de resultaten op het terrein kunnen we volgend vaststellen.

p.2

- de gevel van de kijkshop in de Geleenstraat West, die een duidelijk mindere kwaliteit heeft, is sinds de herinrichting van de straat zeer dominant geworden in de perspectivische waarneming in het bijzonder vanaf het raadhuisplein waardoor een weinig uitnodigend karakter ontstaat.

> het zou van voordeel zijn deze gevel attractiever te maken door hem qua kleur etc. een ander waarneming mee te geven. Daar het zich om een privaat pand handelt is het noodzakelijk dat de eigenaars actief worden d.w.z. vanuit de projectcontext gemotiveerd worden te investeren.

p.5

- alle "panzerabwehrblöcke" moeten uit het projectgebied weggenomen worden daar zij het vriendelijke karakter ondermijnen en de automobilisten die momenteel hier nog onderweg zijn opvorderen zich niet regelconform te verhouden.

p.10 Geleenstraat oost

- door het vast aanbrengen van een groot aantal zware elementen ontstaat terug een lijnvormige afscheiding en ruimtelijke enscenering die de waarneming als plein en ontmoetingszone tegenwerkt. Het wegnemen van een aantal van deze elementen zal zeker daartoe bijdragen de ruimte te laten ademen en sterker als ontmoetingsruimte te laten waarnemen.

p.15 Geleenstraat midden

Het aanbrengen van lijnelementen door handeldrijvende langsheen de straat is te vermijden daar hierdoor het open karakter verloren gaat en een privatisering van de openbare ruimte plaats vindt.

3. HERINRICHTING RAADHUISKWARTIER PRESENTATIE 141111

cf. opmerkingen vogaand punt 2.

4. SAMENVATTING GENTRUMVISIE

p.4 visie

- *Er dient voldoende woningdifferentiatie gerealiseerd te worden in het gebied tussen de brandpunten, zodat niet uitsluitend ouderen zich vestigen in de binnenstad. Het aanbod versterken van winkels (hoger segment), cultuurinstellingen en horeca levert een positief vestigingsklimaat voor jongere mensen die een hoogstedelijk woonmilieu kiezen.*

- *Momenteel is de aanwezige leegstand een forse bedreiging voor de binnenstad. Belangrijk is nu deze op het eerste gezicht*

ogenshijnlijke bedreiging om te vormen tot inspiratie, ideeën en enthousiasme t.b.v. een krachtige en compacte (her)ontwikkeling van de binnenstad, daarbij zowel ontwikkelingen voor de korte termijn alsook voor de lange termijn te realiseren. De aanwezige synergie effecten van operatie "vliegwiel" en het project maankwartier uitbuiten, e.e.a. als geheel passend binnen de visie. Bij de ontwikkeling is het belangrijk nadrukkelijk te koersen op complementariteit en zeker niet op concurrentie.

Het raadhuiskwartier toont dat er in de regelgeving naar welke benutting voorgeschreven of toegelaten wordt een sterkere differentiatie nodig is. Het raadhuiskwartier vraagt ernaar vanuit de gelijkvloerse leegstand en op de verdiepingen zich de vraag te stellen of hier het grondgebonden wonen niet sterker kan ondersteund worden (afzonderlijke toegang waar er winkels zijn, hiermee heeft men in vele andere steden een zeer positieve impuls gezet). Is deze zone niet een plek om als pilootproject een woon-winkelzone in te richten.

p.5 Binnenstad in een te groot jasje.

Het is voor een buitenstaander eigenaardig dat het eigen raadhuis geen bijzonder belang wordt gegeven binnen de definitie van de binnenstad.

Romeins Heerlen

De plek heeft de oudste formele status en is bij uitstek de omgeving voor het bestuurscentrum. Het fysieke hart is het raadhuis met het Raadhuisplein. De sfeer is formeler, professioneel met representatieve allure. Deze functie zou verder moeten worden versterkt.

Deze visie die zeer interessante potentialen biedt is ruimtelijk nog niet ervaarbaar en levert een argument het raadhuiskwartier structureel ruimer te zien en bijzonder accenten te zetten die het raadhuis en zijn pleinen structureel versterken daardoor dat ze sterke, iconische ruimtes worden met een hoge belevingswaarde en kwaliteit.

p.12 hoogwaardige verblijfskwaliteit scheppen.

Het is voor een buitenstaander enigszins verwonderlijk dat met betrekking tot de openbare ruimte kwaliteit de zone rond het raadhuis niet als een geheel wordt waargenomen.

VISSIE ONTWIKKELING IN HET RAADHUISKWARTIER IN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

Het Raadhuiskwartier, geen inloopstraten maar een welkom- en ontmoetingsstraten.

De categorisering die gebruikt wordt voor het Raadhuiskwartier is gebruikelijk en vertrouwd stedenbouwkundig jargon dat echter een andere realiteit spiegelt als degene waarin Heerlen zich nu bevindt en de materie is waarmee we zullen werken.

Oude realiteit waar de "gebouwde" winkelcentrumstructuur in ontstond.

Heerlen is dynamisch en vertrouwd of groei. Het winkelcentrum van Heerlen is succesrijk, sterk bezocht. Het treedt op als één winkellichaam waardoor er slechts een geringere differentiatie is tussen de rand en de kern.

De term inloopstraat maakte hier zin daar het gevoeld maar een klein verschil is tussen de rand, die door dit begrip gedefinieerd wordt, en de kern, waarmee het kwartier eng verbonden was. Vanuit deze waarneming is het logisch dat je geen echt verschil gaat maken tussen beide zones binnen het winkelgebied qua gebruiksbestemming in de betreffende regelgeving.

Het gebied is zeer direct en loopvriendelijk bereikbaar vanaf de talrijke parkeergarages met een totaalcapaciteit van ca. 2620 voertuigen (Q-Park). De doormeter van het winkelcentrum bedraagt slechts ca. 550 m wat betekend dat alles zich binnen de comfortloopafstand bevindt.

Huidige realiteit.

Heerlen krimpt want de economische kernactiviteit uit het verleden is weggevallen, een proces dat nog niet ten einde is.

- Het winkelcentrum krimpt sinds jaren steeds verder want het is nog steeds over-gedimensioneerd.
- Het winkelcentrum moet ook concurreren met nieuwe types van winkelcentra, malls, outletcentra..., langs de autosnelweg ten dele als resultaat van de reconversie van stilgelegde industriële sites.
- Het nieuwe digitale winkelgedrag stelt de traditionele winkelcentra voor nieuwe uitdagingen.

Fysiek gevolgen voor het winkelcentrum van de hoger beschreven ontwikkeling zijn o.a. :

- fysieke incoherenties en ruimtelijk structurele problemen worden sterker zichtbaar door de lage benuttingsgraad van de ruimte en de infrastructuur. Door de structurele verandering van de ruimte zitten sommige winkels en functies mogelijk ondertussen op een verkeerde plaats.

- Het functioneren als één fysiek winkellichaam is verloren gegaan. Dit is ook in vergelijkbare steden in Duitsland vast te stellen met de grote van Heerlen. Wanneer grote winkelketens er weg trekken resulteert dit meteen in structurele en fysieke gaten en discontinuïteit.

Als gevolg hiervan wenden winkelzaken zich de sterkere straten toe. Van winkels die doorlopen tussen twee straten wordt een straat "afgehaakt", wordt tot achterdeur, servitude- en bevoorradingsstraat, logistische ontsluiting gedegradeerd. Dit resulteert in een straat met een sterk verlies aan visuele en gebruikskwaliteit daar afgeplakte blinde, snel verloederende glazen gevels, magazijngevels, gecreëerd worden. Zeer snel gaat het bewustzijn verloren, de waarneming vanuit deze winkels verdwijnt, van wat hier stap voor stap omgezet wordt, het degraderen en op termijn opgeven van de tweede straat.

Daar men bij deze dynamiek zich naar het centrum richt, zijn het de zogenaamde "inloopstraten" die hier zeer duidelijk slachtoffer van zijn.

Een grote winkelstraat zoals de Promenade die enkel in zijn naam nog deze ambitie draagt want door de ingebouwde carrés en het volstoppen van de ruimte ertussen opgedeeld in salamiruimtes, lijdt zeer sterk onder het verdwijnen van de grote structuren die er langs gevestigd waren en die als magneten functioneerden, als impulsgevers. Tegelijkertijd worden de kubussen door de lagere gebruiksfrequentie van deze zone enerzijds en hun gebrek aan transparantie toenemend een probleem. De tussenruimtes zijn zo sterk opgevuld dat er twee straten ontstaan gescheiden door de dichte inrichting in de middenzone. Er zijn geen pleinruimtes tussen de kubussen.

De ademende promenade die er zou kunnen zijn, is momenteel een astmatische openbare ruimte met een ongedefinieerd dimensie die veel wil maar weinig kan zijn. Wanneer je op een luchtbeeld kijkt zie je dat hier de belangrijke groene as en ademend verwijlplein zou kunnen ontstaan opgespannen tussen het Stadtheater en het Glaspaleis, de Pancratiuskerk en de Schelmentoren. Deze zone heeft doorgaans een groot potentieel als groene ruimtelijke ruggengraat van het centrum te functioneren. Dit indien men bereid is ze stap voor stap om te vormen tot een transparante, doorwaadbare groene ketting van pleinen en plekken. Een hele tegenstelling met de ketting van hindernissen, barrières en struikelpunten die zij nu is, waardoor ze haar functie en betekenis niet kan invullen.

Momenteel functioneert het kam-model met als ruimtelijke drager de Promenade, en als stegen de dwarsende straten: de Honingmannstraat, de Saroleastraat en de Oranje Nassaustraat tussen het station en de Geleenstraat/ het Raadhuisplein helemaal niet. Het bijhorende ruimtelijke verhaal ontbreekt, een beleefbare functionaliteit. Er heeft een structureel verwarrende omkering plaatsgevonden waarbij de stegen belangrijker geworden zijn als de drager, de Promenade, Aan de Promenade is de wereld ten einde.

De zogenaamde inloopstraat Geleenstraat / raadhuiskwartier maken door de structurele verandering van het winkelcentrum geen deel meer uit van de kernzone. Er is een duidelijke fysieke afstand vaststelbaar.

Het Raadhuiskwartier lijdt nog steeds onder de bestemmingen uit de oude realiteit. Er is wel door de gedeeltelijke herinrichting van het publieke domein een eerste stap gezet in de herwaardering en herinrichting van het gebied en het sterken van het lokale karakter (zie verderop voor meer details) en een eigen identiteit binnen het centrum.

Ook in de "inloopstraat" is op het gelijkvloers de inrichting als winkel verplichtend. De leegstand toont dat hierover kan en moet nagedacht worden.

In het Raadhuiskwartier is het verkeer nog steeds zeer present en bepaald in niet onbelangrijke mate dat je de ruimte in de eerste plaats als verkeersruimte en niet als verwijlruimte waarneemt.

Fysiek is het raadhuiskwartier duidelijk afgekoppeld van de eigenlijke kernwinkelzone. Er wordt geen uitnodiging geformuleerd om komende vanuit het station hier naar toe door te lopen. Hier moet een oplossing geformuleerd worden.

Het Raadhuiskwartier is een belangrijke visitekaart van de gemeente Heerlen ook mede daardoor dat het tot de oudste zone van de stad hoort en men hier de verhouding tot het eigen verleden, de actualiteit en de toekomst toont. In die zin zegt het momenteel heel eerlijk, we hebben een probleem en weten nog niet hoe we hiermee kunnen en willen omgaan.

RETROSPROEKTIEF

Er is vanuit te gaan dat in de komende 30 jaar een terugkeer naar de economische verhoudingen van weleer hoogst onwaarschijnlijk is.

ALGEMEEN

Zelfs als we ons concentreren op het Raadhuiskwartier, toch is het noodzakelijk een aantal meer algemene parameter die het Centrumwinkelgebied betreffen aan te spreken.

Een vraag die in de voorgrond staat is die naar een flexibele stedenbouwkundige en gebouwde structuurvisie die een ontwikkeling van de totaliteit van de oude winkelzone ondersteunt en opties in de tijd open laat en welke rol en plaats het Raadhuiskwartier daarin kan hebben.

Gezien de beperkte omvang van het centrumwinkelgebied en de lange termijn risico's die zichtbaar geworden zijn door de inplanting van in verhouding hiertoe (te grote?) monolithische architecturale structuren (cf. Promenade) zijn we de overtuiging dat een onderzoek naar en het stimuleren van middelgrote en flexibelere architecturale structuren met een modulair karakter zinvol is (al of niet onder hergebruik van de voorhandene constructieve structuren), die makkelijker en flexibeler een herbestemming kunnen krijgen niet enkel als winkel (al of niet gekoppelde ruimtemodules) maar ook als kantoor of woonruimte, loft, meegeneratiewonen.

De herdefinitie van de administratieve stadstoren kan hier een belangrijk voorbeeldkarakter hebben. (referentie Modulorgebäude Berlin:

http://www.baunetz.de/meldungen/Meldungen-Planvorstellung_fuer_Modulor-Haus_in_Berlin_830359.html)

Het is ook evident dat het centrumwinkelgebied gebaat is bij een gedifferentieerd prospectief globaal ontwerp van het openbare domein als resultaat van ontwerpmatig onderzoek dat rekening houdt met de differentiering van de verschillende zones en de versterkte aandacht voor het historisch verleden van Heerlen, het raadhuiskwartier herbergt heel wat sporen Romeinse sporen.

Het zal belangrijk zijn een nieuwe kwalitatieve ruimtelijke relatie op te bouwen tussen het winkelkerngebied en het Raadhuiskwartier die de differentiatie tussen de twee zones valoriseert.

Het volledige binnengebied is verkeersvrij behalve de zone van het Raadhuiskwartier. We moeten ons de vraag stellen of dit optimaal is in het Raadhuiskwartier, of er over een gedeeltelijke uitbreiding nagedacht moet worden indien dit een duidelijke kwaliteitsverbetering kan betekenen.

RAADHUISKWARTIER

Vanuit het voorgaande:

Het concept van de "inloopstraat" is geen bruikbaar model meer want de samenhang van het winkelgebied, de hoge frequentiegraad over het volledige gebied die nodig is om deze zone als inloopstraat te laten functioneren, de relatief geringe differentiatie tussen de verschillende zones die voor deze categorisering van doen zijn, niet lange voorhanden zijn.

Het raadhuiskwartier, geen inloopstraat maar een welkom- en ontmoetingsstraat.

In het bijzonder sinds de gedeeltelijke herinrichting van het publiek domein is steeds duidelijker geworden dat het raadhuiskwartier een eigen identiteit kan ontwikkelen als welkom en ontmoetingsstraat, mogelijk ook als toekomstige woon-winkelstraat.

Deze zone differentieert zich daardoor dat ze ten opzichte van de hoofdwinkelstraat een rustiger ritme aanbiedt, met het karakter van een verdichte wijkwinkelstraat waar ieder winkelier een sterke persoonlijke binding heeft met zijn winkel en er daardoor een persoonlijker contact opbouwt met de klanten en ook het sortiment een persoonlijke toets heeft.

Gebouwbenutting

Momenteel staan ten gevolge van de nog in voege zijnde reglementen en voorschriften met betrekking tot toegelaten functies heel wat gelijkvloers en bovenverdiepingen boven winkels leeg. Hetgeen nu een probleem is

kan de levendigheid van de wijk worden indien je in een aantal punten de bestemmingen gaat veranderen. Wij stellen een aantal maatregelen voor als stimuli voor de ontwikkeling van een sterke identiteit voor het Raadhuiskwartier berokken op de benutting van de gebouwen in het kwartier.

- het toelaten van wonen , ook gelijkvloers in een bepaalde percentageverhouding ten opzichte van het winkelcontingent kan progressief en procesmatig, begeleid van een kwaliteiten-catalogoog ingevoerd worden. Het lijkt ons zinvol dit te verbinden met een kandidatuurstelling door de eigenaars verbonden met een verhandelingsprocedure.

- het grondgebonden wonen stimuleren boven winkels. Instrument hiervoor is het stimuleren van het realiseren van de ontsluiting van een grondgebonden verdiepingsontsluiting onafhankelijk van de winkelingang. Het is een politiek waarmee andere steden (Gent, Brussel) zeer positieve impulsen binnen de binnenstedelijke winkelstraten gegeven hebben.

- het voorgaande gaat gepaard met een beboeting van leegstand boven winkels met een progressie van de boete hoe langer een pand leeg staat.

- streng toezicht op verkrotting van (leegstaande) verdiepen boven winkels.

- optreden tegen gevelverloedering (cf. hoger) door het opmaken van een passend gemeentelijk reglement. Wanneer een pand uitgeeft op twee straten moeten beide gevels een gelijkwaardige (ontsluitings)- kwaliteit bieden.

> Gebouw van de Kijkshop

We achten het niet opportuun met publieke fondsen bouwkundige fouten van de privé te gaan repareren. Daarom zijn we opzoek gegaan naar een aanzet die door de eigenaar zelf met beperkte fondsen te realiseren is. We zijn van mening dat het doorbreken van het monolithisch karakter met een te dominante lengte uitstraling op de focusplek in de straat kan doorbroken worden door het herschilderen van een aantal gevelpanelen in de baksteenkleur van de omliggende gebouwen al of niet met een geïntegreerde grafische structuur.

> Toren stadadministratie

- indien de gemeente met haar administratie op deze plek blijft is het wenselijk dat het nieuwe kantoorgebouw een veel vriendelijkere en kwalitatievere uitstraling krijgt als voorbeeldproject voor de herontwikkeling van het winkelcentrum en structuren met een vergelijkbare grootte en belang.

Openbare ruimte

a. verkeer.

Gezien de ongelooflijke korte afstand van de parkeergarages naar de winkelstraten moeten we ook voor het raadhuiskwartier zeer kritisch afwegen waar gemotoriseerd verkeer nog te gast kan zijn.

- ingaande op het karakter van de straat sinds de geslaagde heraanleg, zijn we er voorstander van de Geleenstraat vanaf de Geerstraat tot het Raadhuis toegankelijk te houden voor het gemotoriseerde verkeer. Dit zorgt voor een gevoel van lokale bereikbaarheid van dit gebied en kan zijn eigen identiteit ondersteunen.

De betreffende parkeergarage blijft ook zo optimaal bereikbaar voor het parkeerzoekende verkeer. De parkeergarage is ook goed bereikbaar via de Raadhuisstraat.

- wij zijn er voorstander van dat de Doctor Poelsstraat en de Geleenstraat tot de Raadhuisstraat, buiten een tijdvenster voor het leververkeer, afgesloten wordt voor het verkeer. De positieve effecten hiervan zijn makkelijk benoembaar.

- er kan een groene uitnodiging geformuleerd worden geformuleerd worden voor de mensen die winkelen in de Sarolenstraat op de andere zijde van de Promenade om hier naar toe te komen.
 - de woonkwaliteit verhoogd zich duidelijk in de Doctor Poelstraat en de grondgebonden panden krijgen andere ontwikkelingsmogelijkheden.
 - in de Geleenstraat tot het Raadhuis verdwijnt het verkeerskarakter (er moeten ook nog een aantal lijn elementen en de "blokken" weggehaald worden) en maakt plaats voor een pleinkarakter met hoge verrijkwiteit. De intentie van de herinrichting komt nu optimaal tot zijn recht.
 - er ontstaan ook heel andere mogelijkheden voor de aanleg van het Raadhuisplein met de zeer mooie boom aan het raadhuis, deze plek kan een heel andere belangrijkheid krijgen
 - een verdere stap die we willen aanbevelen is het stuk Raadhuisstraat dat op het Raadhuisplein verloopt op te heffen en deze zone mede deel te laten worden van het grote plein dat dan van west naar oost van gevel tot gevel kan doorlopen. Het is evident dat de fragmentering van het plein die hier momenteel voorhanden is moet plaats maken voor een ruim vriendelijk plein, een ontmoetingsplek voor Heerlen tussen Raadhuis en Thermenmuseum, een groene poort voor het Raadhuiskwartier.
- Deze verandering in de verkeersstromen vermindert niet de bereikbaarheid van de parkeergarage in de Raadhuisstraat, mogelijk moet er meer aandacht besteed worden aan de begeleidende signalisatie.

b. poorten als toegangsportalen die je nieuwsgierig maken en uitnodigen het Raadhuiskwartier te bezoeken en er te verwijlen.

Vanzelfsprekend, de naam zegt het al, is het Raadhuiskwartier een heel bijzondere plek in Heerlen. Hoe je het ook draait of keert het is een visitekaart van het bestuur voor bezoekers en bewoners. Deze vaststelling maakt het ambitieniveau duidelijk waarbinnen we werken.

Het Raadhuiskwartier is vanuit de ringstraat, Geerstraat/Kruisstraat en vanaf de Cariovallumstraat/Raadhuisplein/Doctor Poelsstraat toegankelijk.

- Langs de westelijke zijde is de ingang van de Geleenstraat met de zich openende ruimtehoek de plek voor het uitnodigende gebaar.
- Op de zuidelijke zijde lijkt dit op het eerste moment de ingang van de Doctor Poelsstraat te zijn, waarom eigenlijk?
- Het is de plek waar de auto's tot nu toe nog het kwartier binnen kunnen.
- Het Raadhuisplein neem je niet waar, vertoond geen ambitie, maakt zichzelf quasi onzichtbaar achter de sculpturale 3D ruimtehoeken die het afschermen. Momenteel keert het Raadhuiskwartier zich hier van je af, geen

levende pier te zien zeggen we dan in Vlaanderen, niet geïnteresseerd, en tot nooit meer weerzien..., morgen misschien beter. Dit kan natuurlijk niet zo verder want het betekent ook een degradatie van het Raadhuis. Het Raadhuisplein moet "de uitnodiging" uitspreken, boeiend, interessant, dicht bij huis, met een verbinding tot het Romeinse verleden van deze zone en zodoende een brug bouwend naar het Thermenmuseum. Daar het nog een tijd kan duren voor het Raadhuisplein echt heraangelegd kan worden kunnen tijdelijke interventies activiteiten een antwoord geven, hun plek vinden.

c. artistieke upgrade van het Raadhuiskwartier

Voorgaand hebben we heel wat stedenbouwkundige, architecturale, verkeerskundige en ook sociale parameters aangesproken die deel uitmaken van het project **"HET STEDELIJK LANDSCHAPSCHILDERIJ "RAADHUISKWARTIER" ALS COMMON GROUND VOOR HEERLEN**. Het is een totaalinstallatie met stedenbouwkundige, architecturale, beeldvormende en sociale componenten" die we vorm geven, die we als materie begrijpen die je kan vormen en structureren. In dit hoofdstuk wil ik een stap zetten van een meer structureel naar een mogelijk detailniveau en wat de positieve implicaties van keuzes op structureel niveau kunnen zijn.

Als basis kiezen we voor de planvariante waarbij het gemotoriseerde verkeer tot het strikte minimum beperkt wordt en daardoor de mogelijkheid ontstaat, de verblijfs- en beeldkwaliteit zeer sterk in de voorgrond te stellen.

Over de straten rond het Raadhuis hebben we reeds uitspraken gedaan, die een algemeen beeld laten ontstaan van een openbare ruimte als gedragen ontmoetingsruimte van een winkel-woonstraat met een hoge verblijfskwaliteit.

De vraag die ik nu in het kader van mijn verdiepend ontwerpmatig onderzoek wil onderzoeken is hoe het Raadhuis, **het boven- en het benedenplein** hierin heel bijzondere kwalitatieve plekken kunnen betekenen. Hun opgave is het in dialoog met het Raadhuis en zijn omgeving een visitekaart te zijn van Heerlen, waar Heerlen voor staat, op welke wijze het staat voor dialoog en inclusie, voor respectvolle diversiteit, haar ambities als respectvolle erfnemer ten opzichte van zijn eigen geschiedenis en vertrouwensvolle erflater ten opzichte van zijn eigen toekomst en diegene die haar zullen vorm geven.

Wat zijn bijkomende parameters die quasi als leidraad steeds ons begeleiden.

- we willen een zo hoog mogelijke totale kwaliteit realiseren daar dit altijd van de gebruikers en bezoekers wordt waargenomen als een signaal van waardering en respect.
- tegelijkertijd zullen we ons ontwerp niet ten einde bouwen daar er ruimte moet zijn voor initiatief en inbreng van de gebruikers.

- in de openbare ruimte zullen we er steeds voor zorgen dat er een aantal gelijkwaardige plekken zijn daar je op die manier heel wat problemen vermijdt.
- waar ervan uit te gaan is dat er een proces in de tijd zal nodig zijn om delen van het project te realiseren willen we er voor zorgen dat de dingen die nodig en belangrijk zijn mogelijk blijven en dat intelligente tussenstappen ontwikkeld worden als bruggen en catalysatoren, als groeihelpers voor het totale project.
- we zullen op zoek gaan naar een oplossing waarbij er met naar verhouding bescheiden ingrepen een maximaal grote beeldruimte met een stedelijke schaal gecreëerd wordt.
- we vinden het zeer belangrijk samen met u zo vroeg mogelijk in het proces een dialoog op te zetten met alle stakeholders en hen stap voor stap in het proces te betrekken om een zo zo groot mogelijk draagvlak voor het project te scheppen.

Door het wegnemen van het verkeer langs het **benedenplein**, ook wat betreft de sporadische aanlevering voor het Raadhuis, ontstaat "plein"- ruimte voor een heel nieuwe opstelling van het Raadhuis. Tot nu toe was het verkeer dat hier de hele dag door kwam, de tendens tot wild parkeren en de verhindering ervan door middel van palen, blokken en andere obstakels. Dit parasitair ruimtegebruik zorgt ervoor dat de potentiële ruime pleinruimte steeds verder gefragmenteerd wordt.

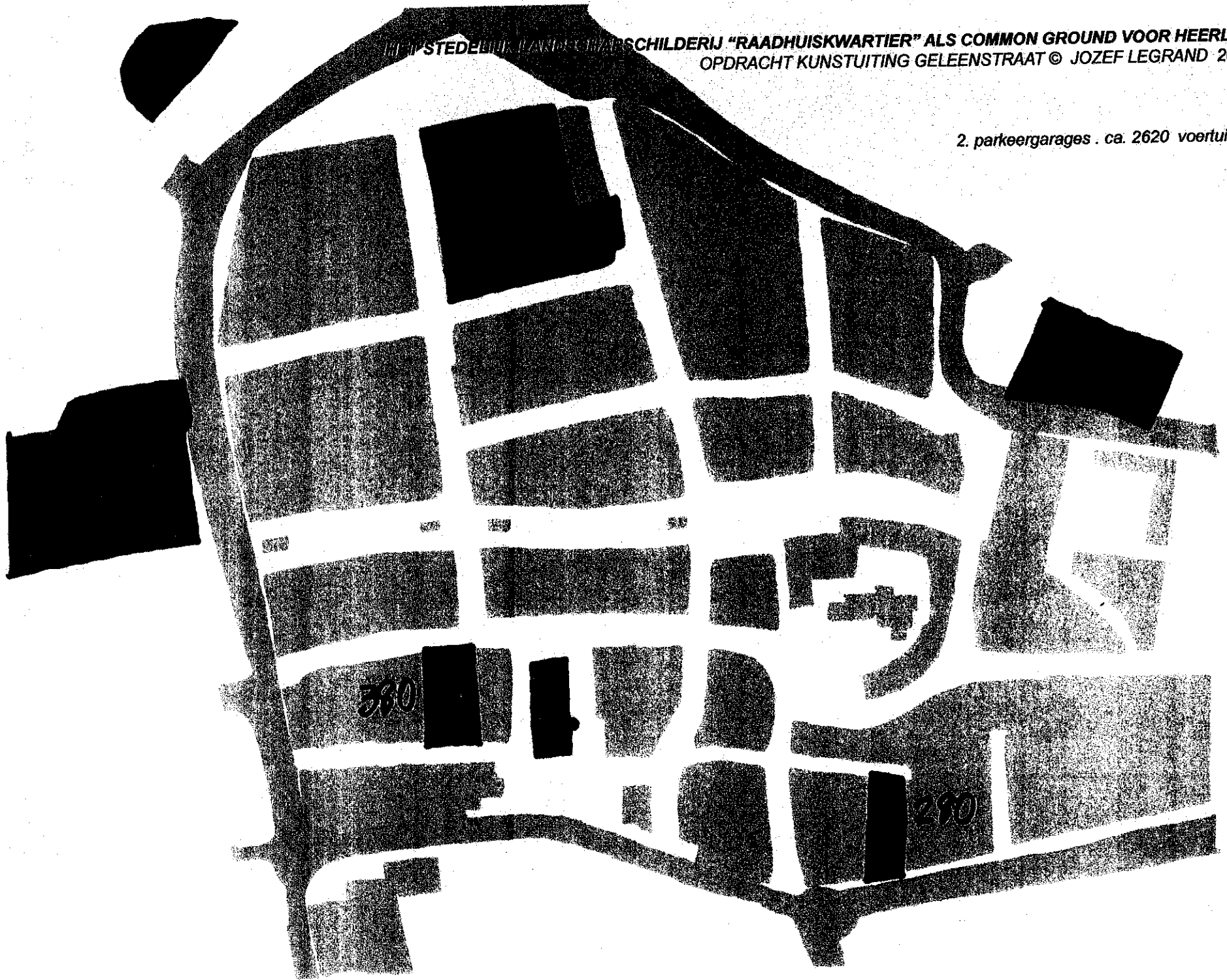
Door deze zone vrij te maken van gemotoriseerd verkeer kan het plein zijn grootst mogelijke en evidente ruimte innemen, deze grootte hebben we op onze schema's en schetsen ingetekend samen met de verschillende ruimtelijke interpretatieopties. In ons voorstel willen we het "erhabene" en tegelijk "democratische" karakter van het "Raadhuisparvis" in scene zetten.

1. We stellen voor het ruime plein aan zijn grenzen door filterende hekken af te grenzen van de algemene straatruimte errond. Daarom worden de doorgangen, de poorten en poortjes in hun afmeting relatief eng gehouden. De verdere weg over het Raadhuisparvis kan gezoomd worden met enkele robuuste grote bloempotten.
 2. We zijn van mening dat er over nagedacht kan worden de ronde bank van de boom weg te nemen om ze mogelijk elders vrij op het plein te plaatsen.
 3. De bank die nu als begrenzing tussen de bomen opgesteld is zal ofwel worden weggenomen of elders vrijer opgesteld.
 4. Vanzelfsprekend kan ook het plaatsen van een meer expliciet sculpturale Zitenscenering, die eventueel een stuk beschutting bieten voor de tocht, een interessante optie zijn.
- > voor schetsmatige aanzetten verwijs ik naar de bijgevoegde schetsen.

Deze mogelijkheid willen we ook gebruiken om hier duidelijke accenten te zetten en een ruimtegeleding te installeren die een identificatieruimte voor het Raadhuiskwartier en het gehele centrum laat ontstaan. Door de prachtige monumentale boom en de sculptuur van de mijnwerker op zijn hoge sokkel heeft het benedenplein een imposant karakter. Mede door het terreinverloop heeft het Raadhuisgebouw op het benedenplein ook een

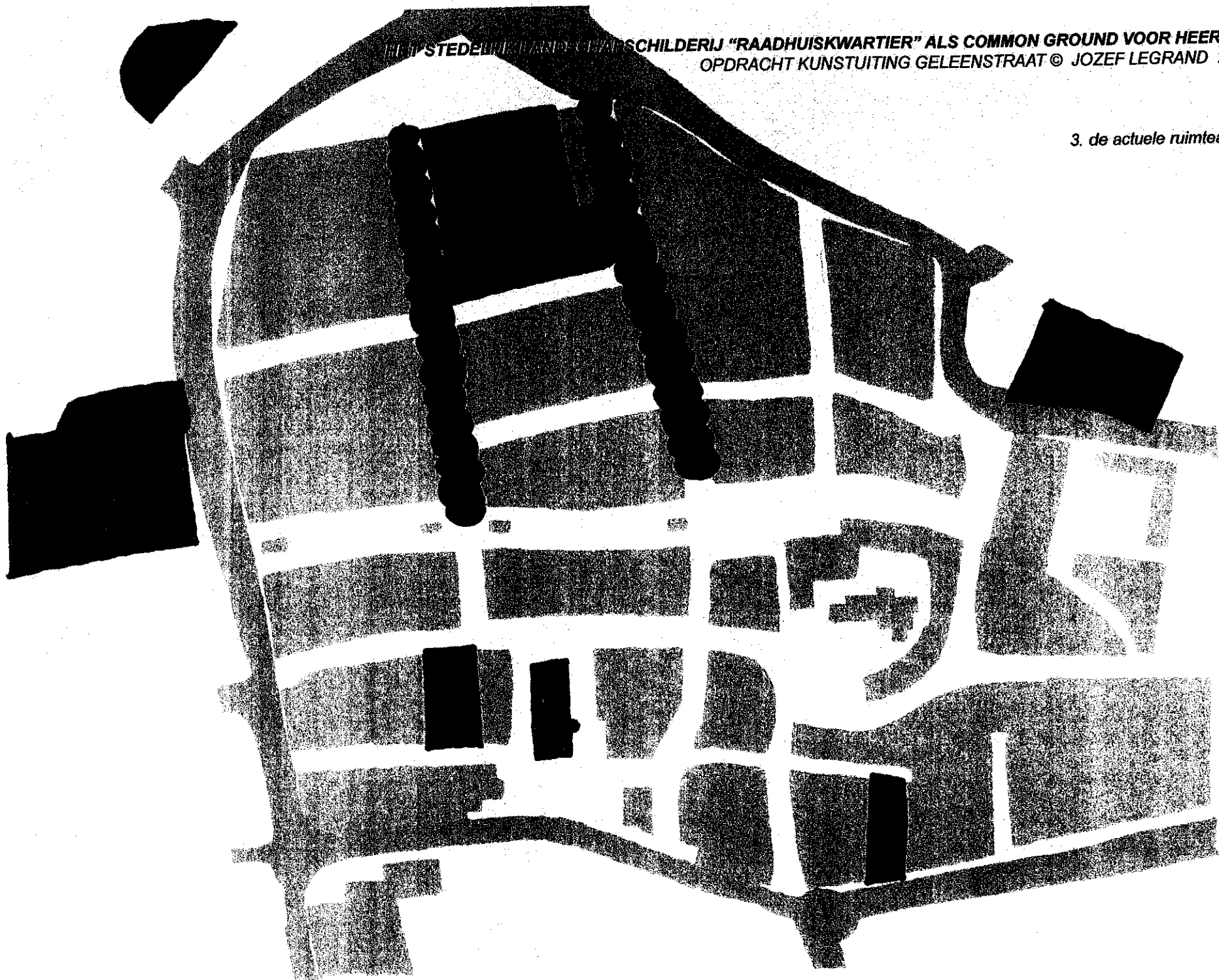
HEERLE STEDELIJKE LANDSCHAPSSCHILDERIJ "RAADHUISKWARTIER" ALS COMMON GROUND VOOR HEERLEN.
OPDRACHT KUNSTUITING GELEENSTRAAT © JOZEF LEGRAND 2015.

2. parkeergarages . ca. 2620 voertuigen.

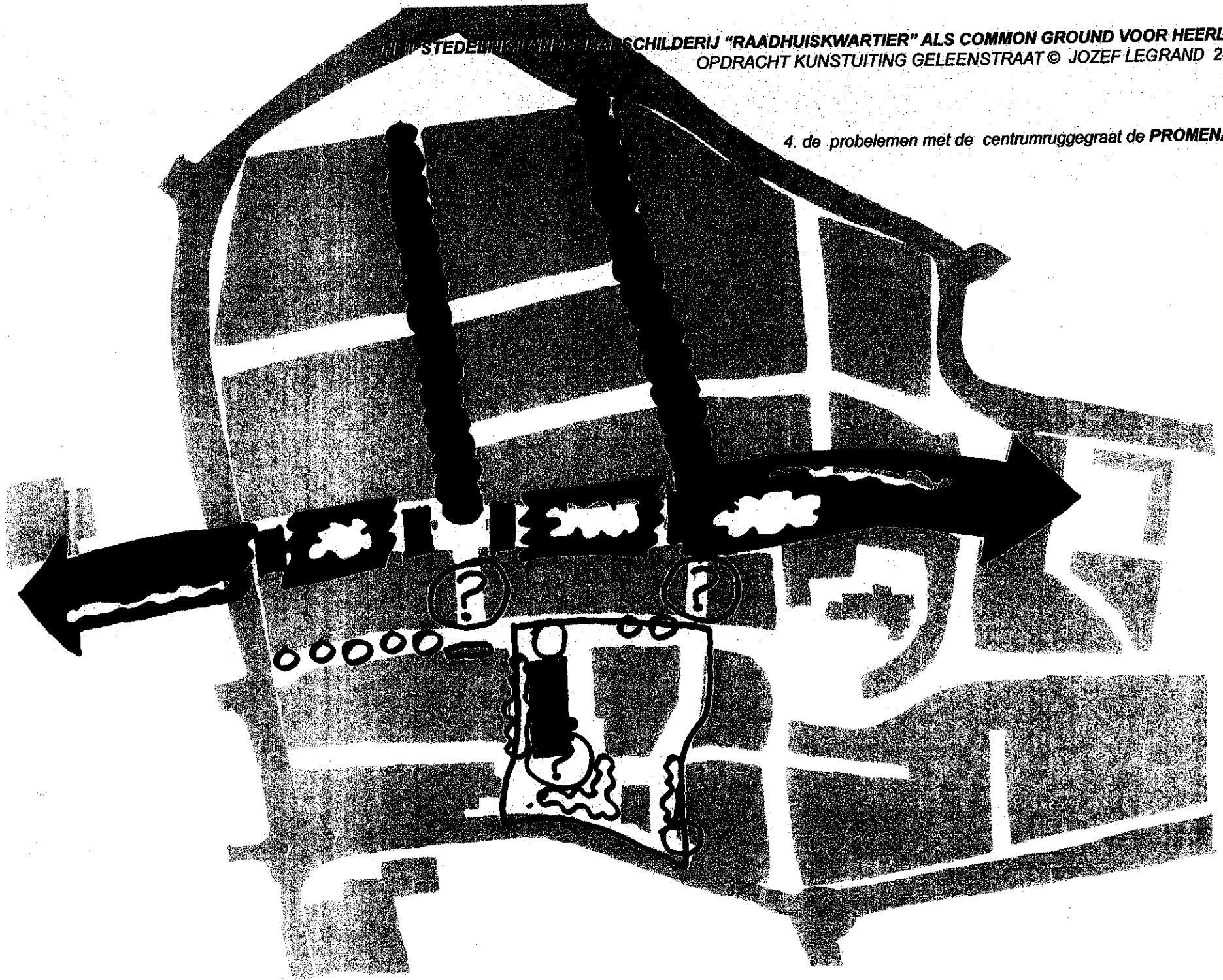
HEERLEN STEDELIJK WANDSCHILDERIJ "RAADHUISKWARTIER" ALS COMMON GROUND VOOR HEERLEN.
OPDRACHT KUNSTUITING GELEENSTRAAT © JOZEF LEGRAND 2015.

3. de actuele ruimteassen

IN 'T STEDELIJK VAN NEDERLANDSCHILDERIJ "RAADHUISKWARTIER" ALS COMMON GROUND VOOR HEERLEN.
OPDRACHT KUNSTUITING GELEENSTRAAT © JOZEF LEGRAND 2015.

4. de problemen met de centrumruggegraat de PROMENADE

**HET STEDELIJK LANDSCHAPSCHILDERIJ "RAADHUISKWARTIER" ALS COMMON GROUND VOOR HEERLEN.
OPDRACHT KUNSTUITING GELEENSTRAAT © JOZEF LEGRAND 2015.**

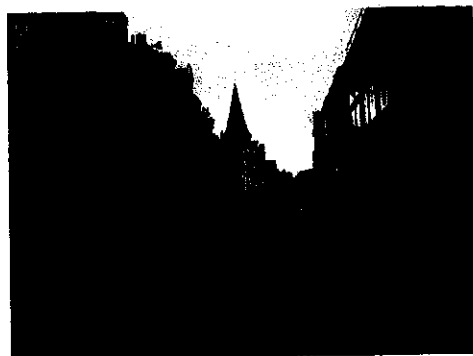
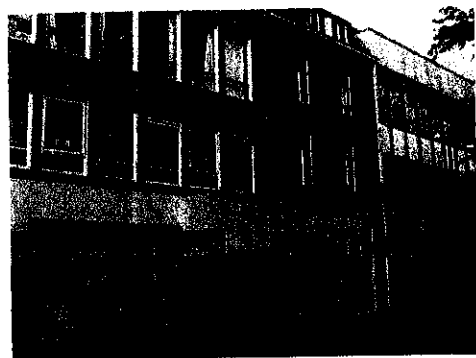
de onzichtbaarheid, de ontbrekende uitnodiging, het negeren

Saroleastraat / Doctor Poelsstraat

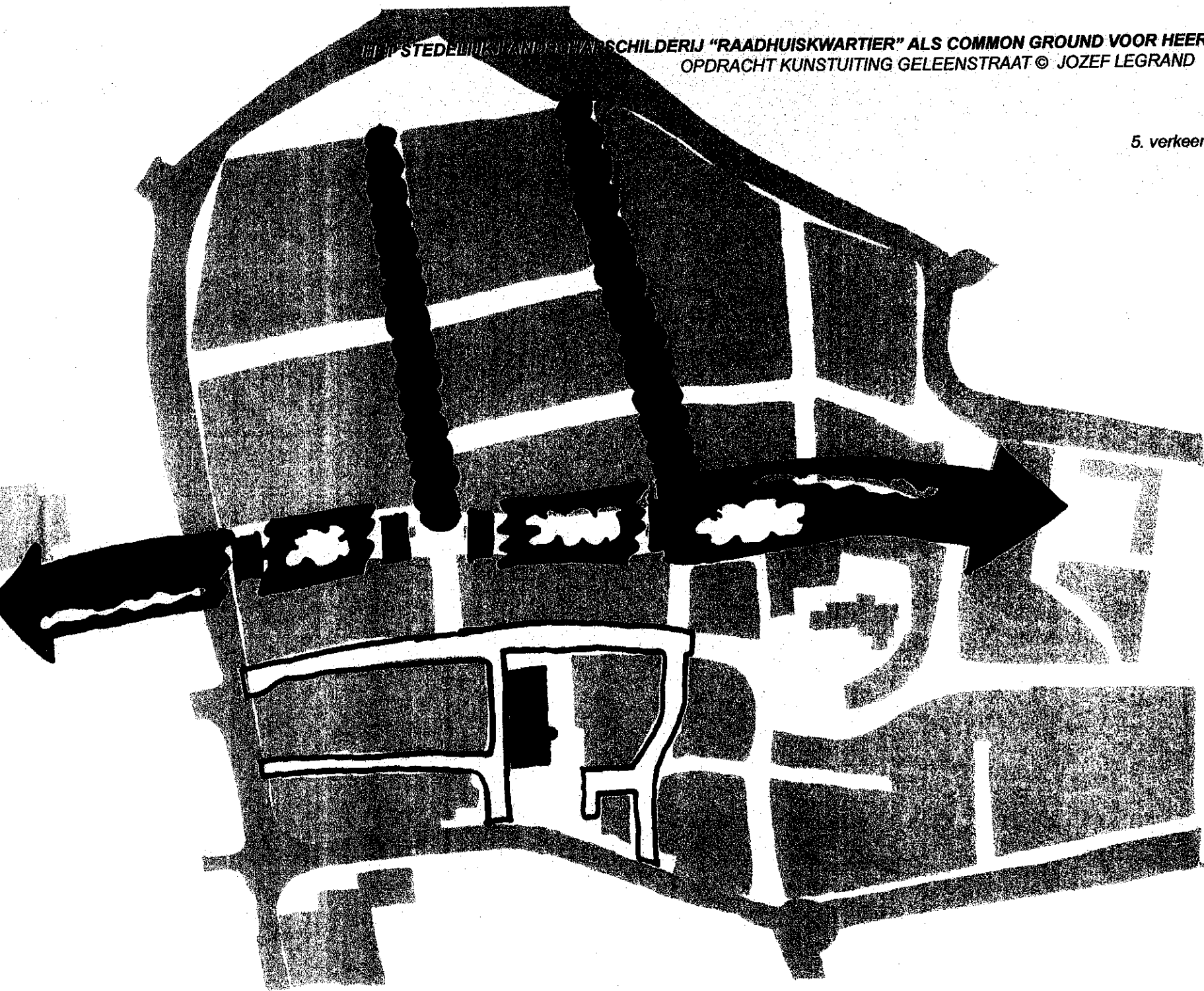
Honingmannstraat / Geleenstraat

Afgeplakte gevels in de Geleenstraat bij doorlopende panden.

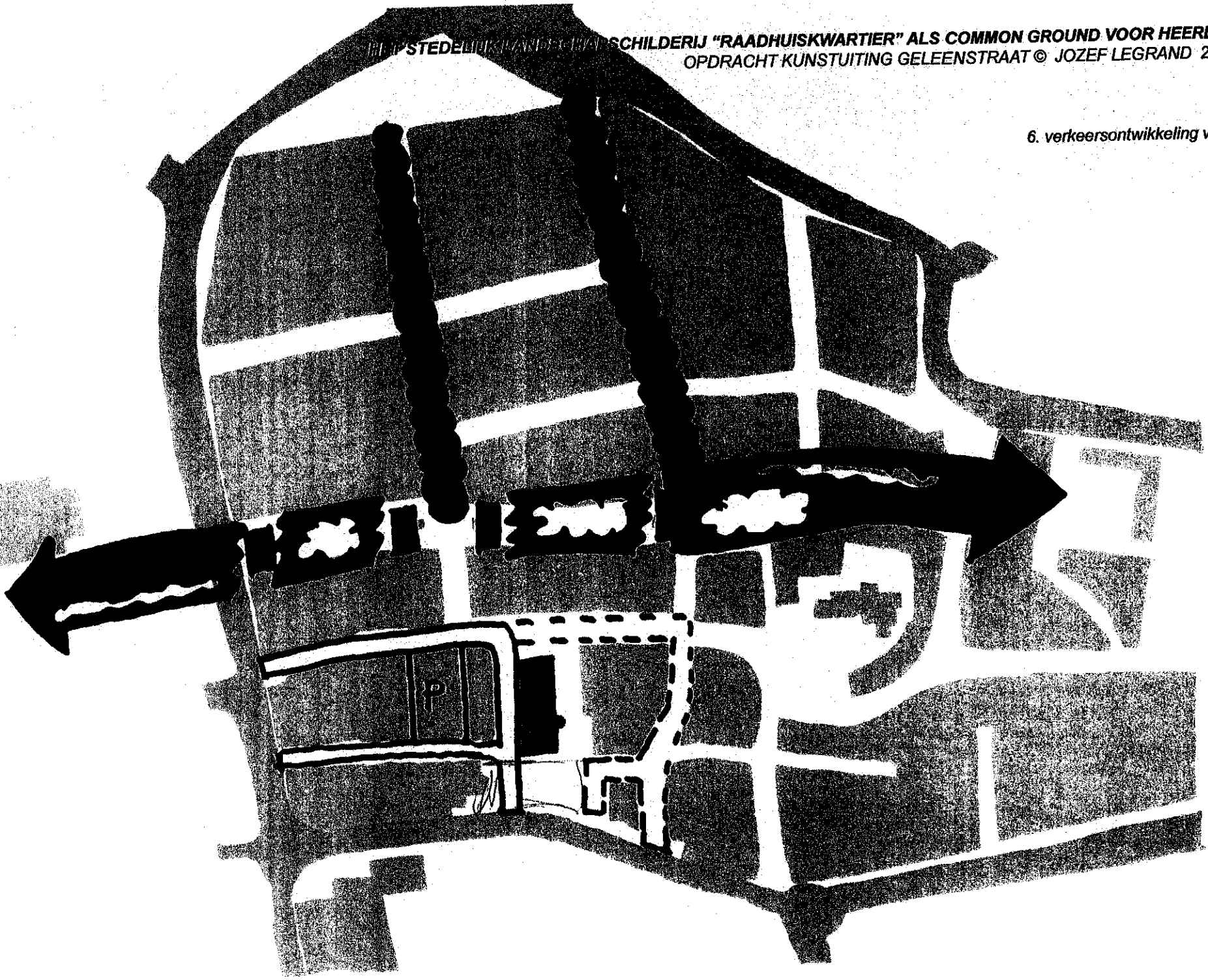
HEERLEN STEDELIJK VERKEER SCHILDRIJ "RAADHUISKWARTIER" ALS COMMON GROUND VOOR HEERLEN.
OPDRACHT KUNSTUITING GELEENSTRAAT © JOZEF LEGRAND 2015.

5. verkeer 2015

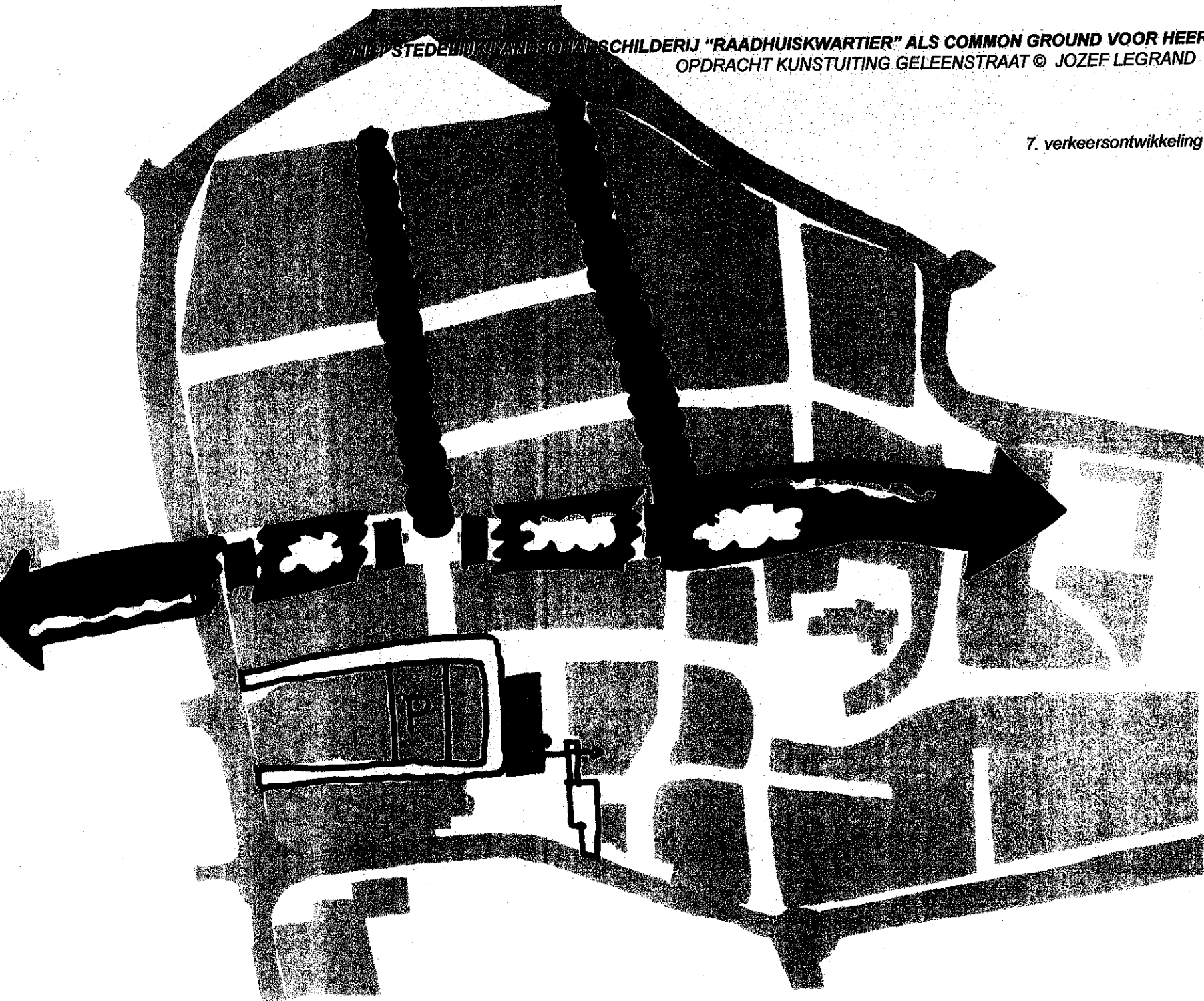
HET STEDELIJK LANDSCHAP SCHILDERIJ "RAADHUISKWARTIER" ALS COMMON GROUND VOOR HEERLEN.
OPDRACHT KUNSTUITING GELEENSTRAAT © JOZEF LEGRAND 2015.

6. verkeersontwikkeling var. 1

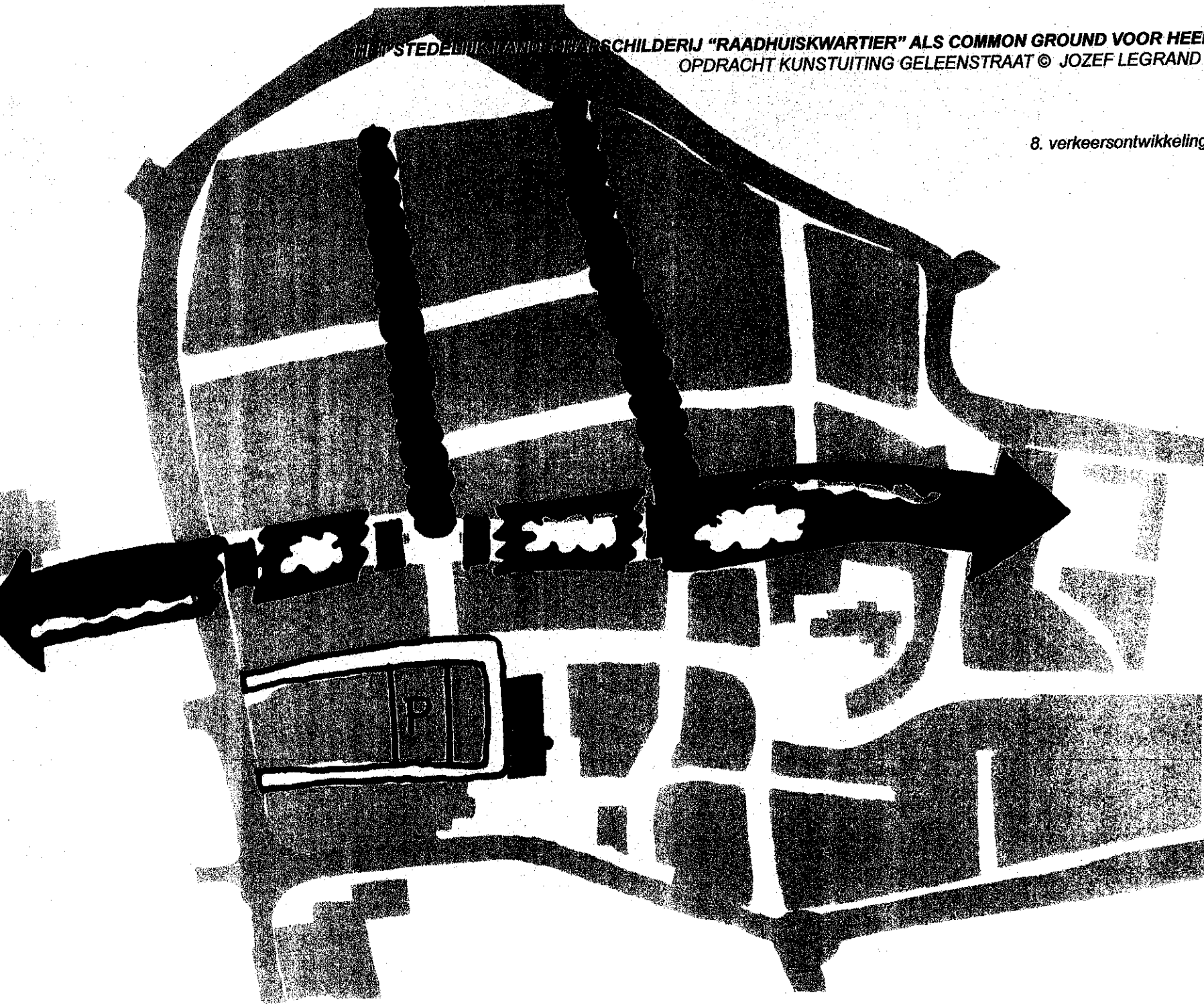
HEERLEN STEDELIJK VERKEERSCHILDERIJ "RAADHUISKWARTIER" ALS COMMON GROUND VOOR HEERLEN.
OPDRACHT KUNSTUITING GELEENSTRAAT © JOZEF LEGRAND 2015.

7. verkeersontwikkeling var. 2

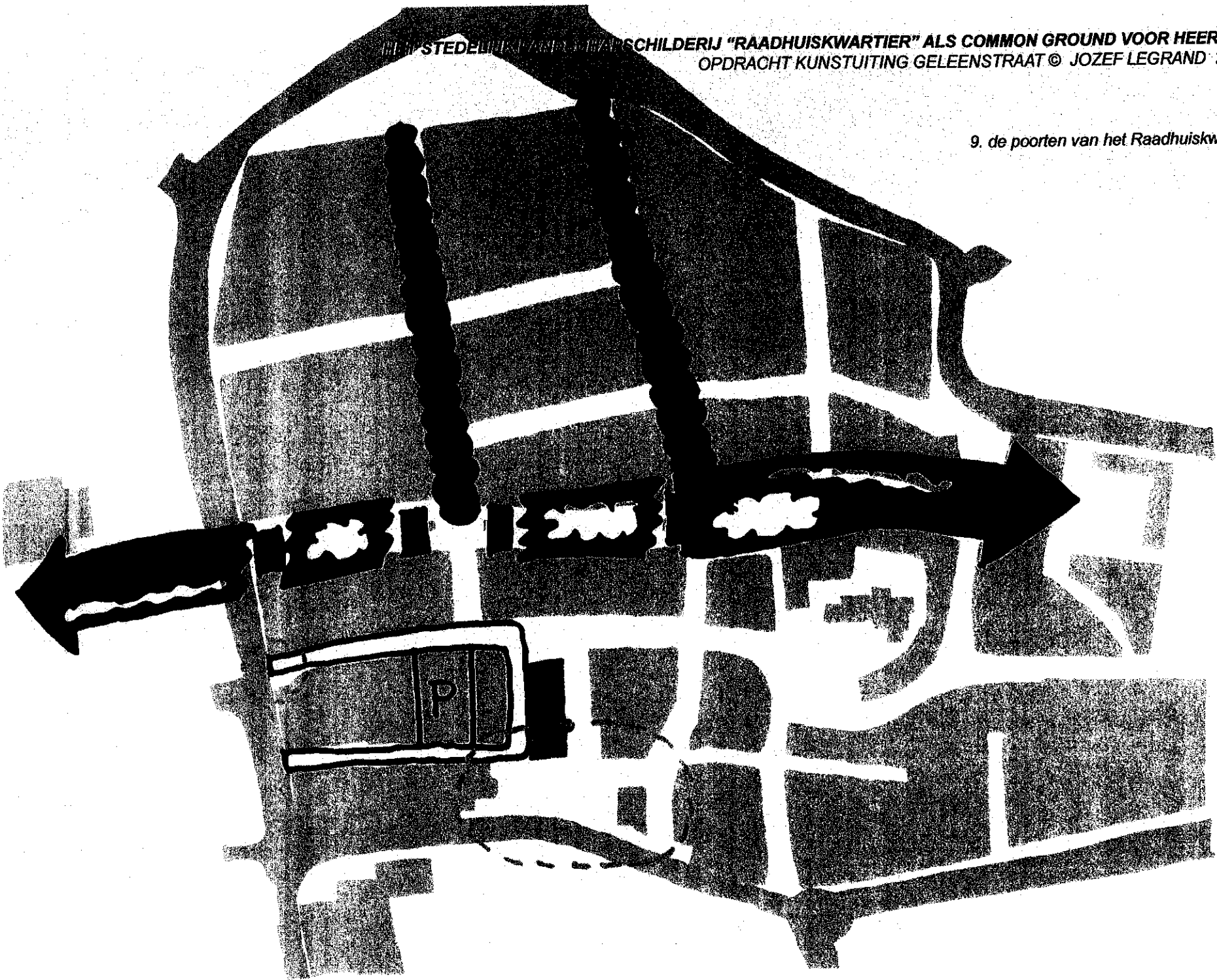
DE STEDELIJKE STAND VAN DE SCHILDERIJ "RAADHUISKWARTIER" ALS COMMON GROUND VOOR HEERLEN.
OPDRACHT KUNSTUITING GELEENSTRAAT © JOZEF LEGRAND 2015.

8. verkeersontwikkeling var. 3

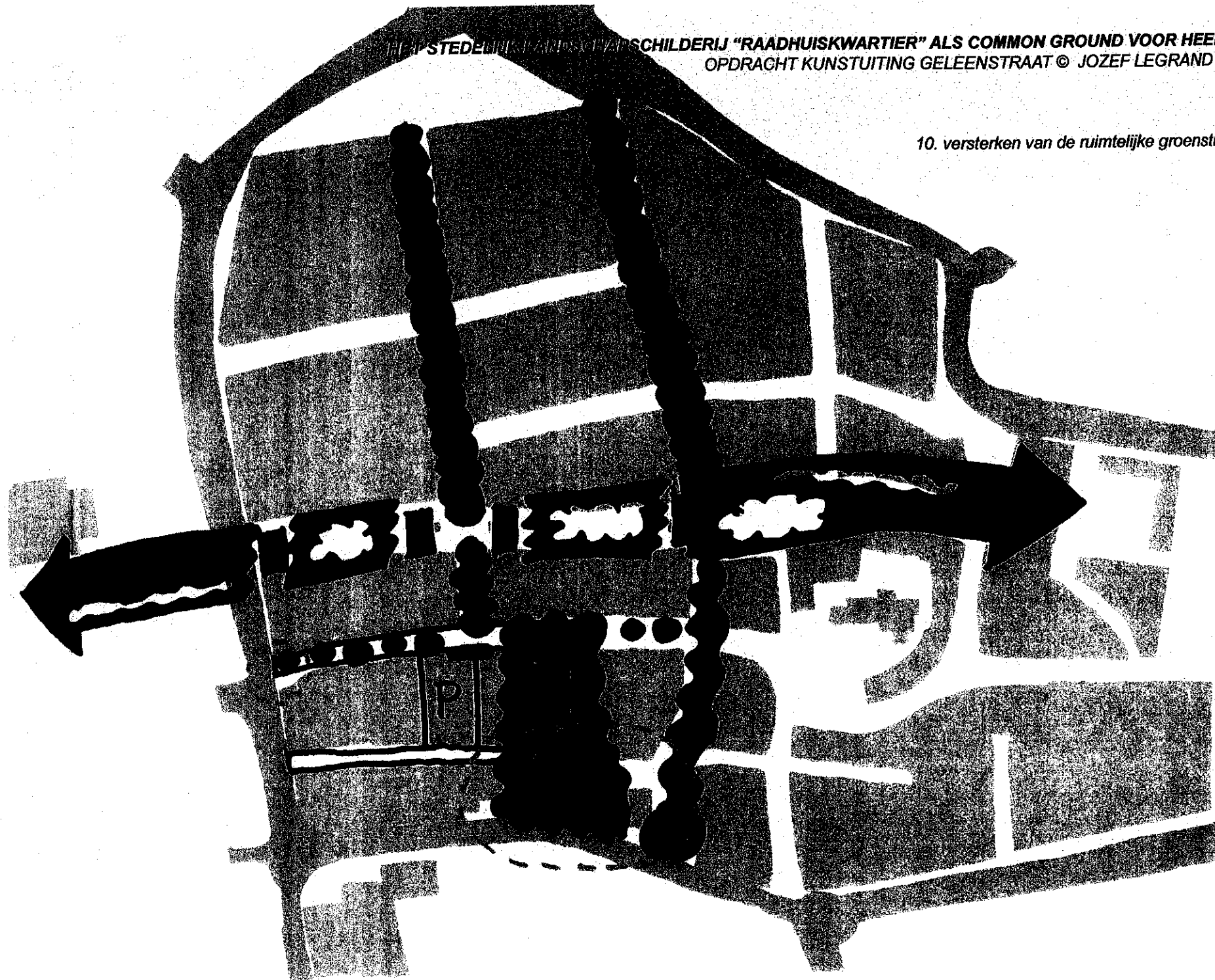
HET STEDELIJKE PANDEN EN WAAERSCHILDERIJ "RAADHUISKWARTIER" ALS COMMON GROUND VOOR HEERLEN.
OPDRACHT KUNSTUITING GELEENSTRAAT © JOZEF LEGRAND 2015.

9. de poorten van het Raadhuiskwartier

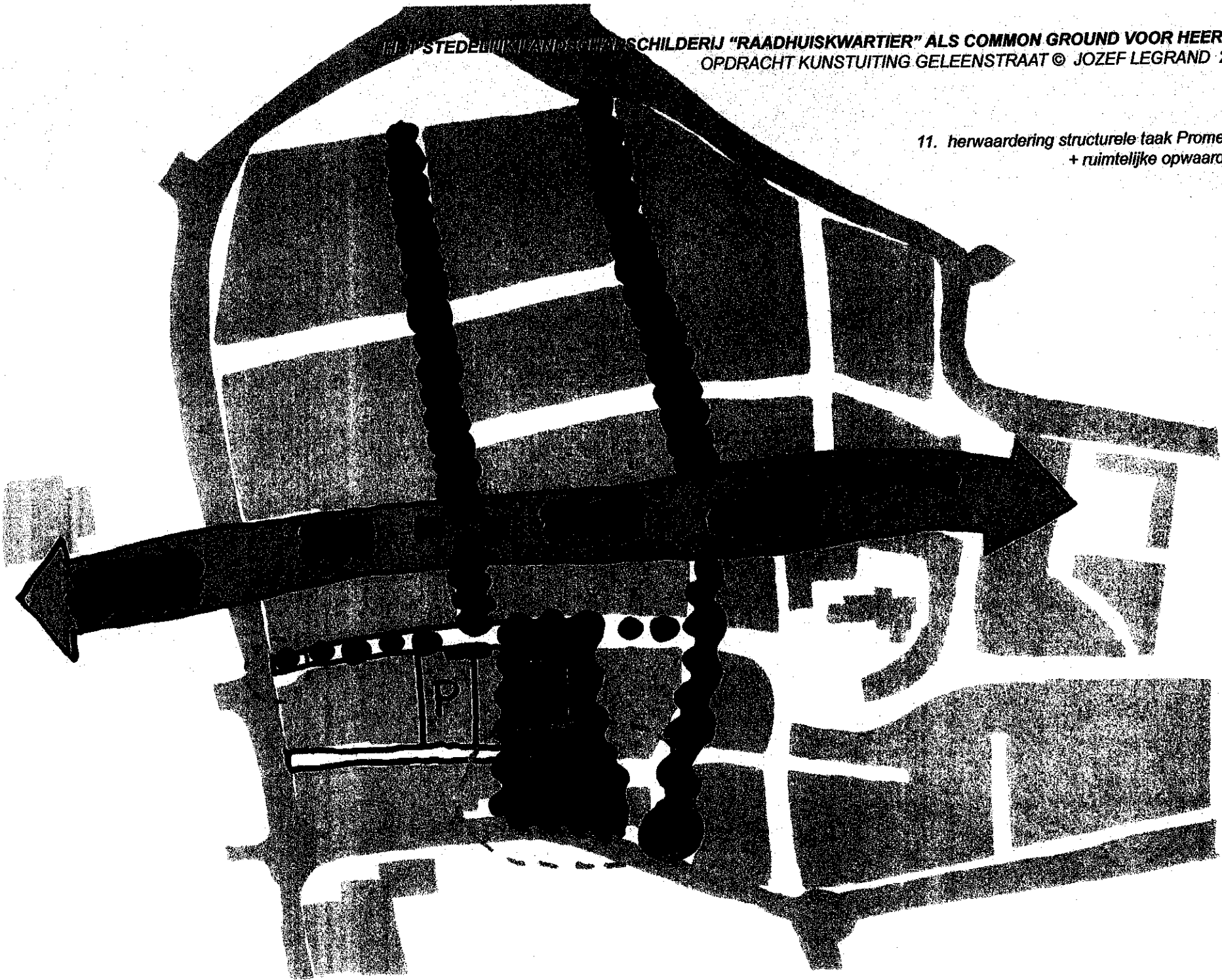
HEELENSTEDELIJK LANDSCHAPSSCHILDERIJ "RAADHUISKWARTIER" ALS COMMON GROUND VOOR HEERLEN.
OPDRACHT KUNSTUITING GELEENSTRAAT © JOZEF LEGRAND 2015.

10. versterken van de ruimtelijke groenstructuur

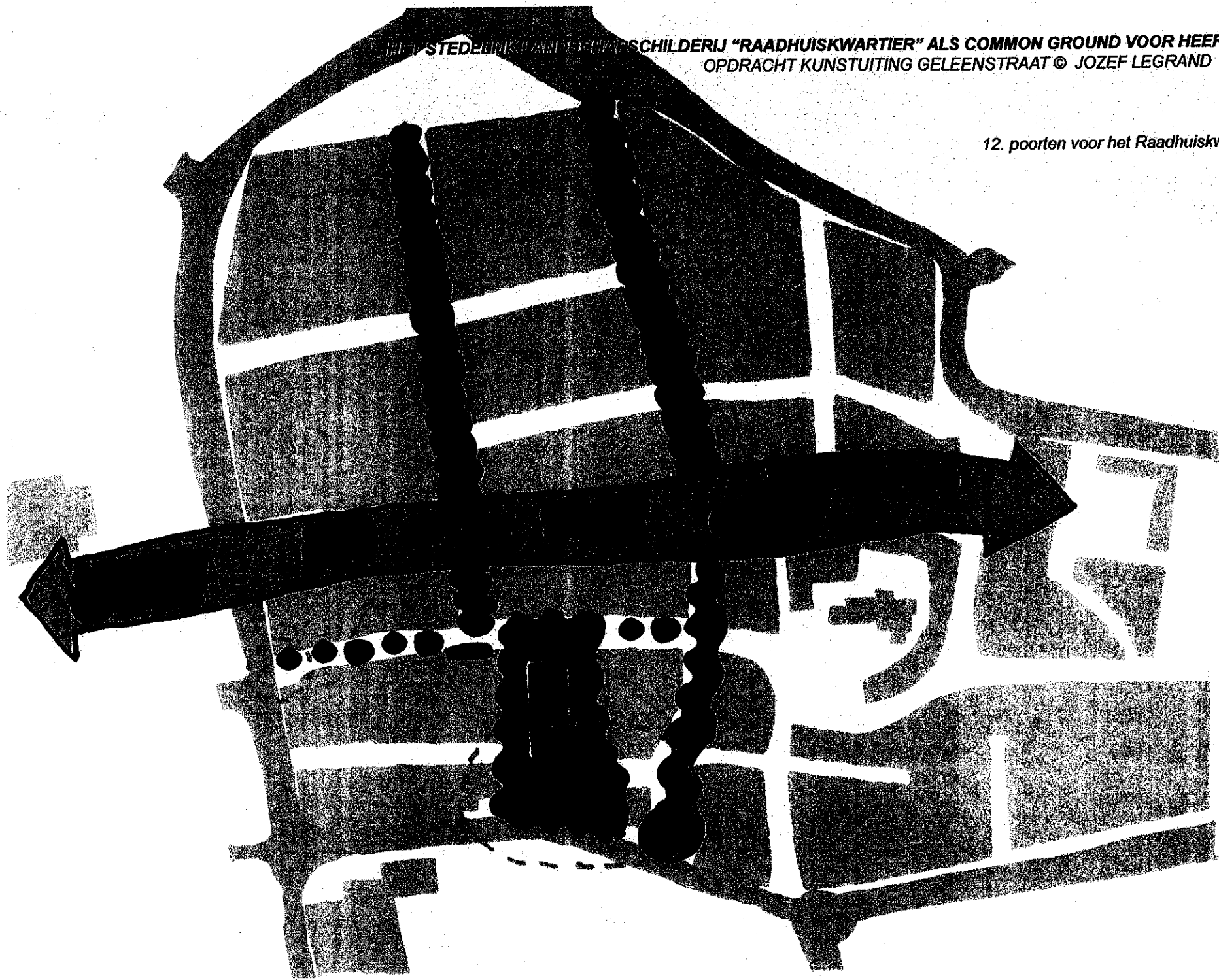
HOOFDSTEDENKUNSTENDELSCHILDERIJ "RAADHUISKWARTIER" ALS COMMON GROUND VOOR HEERLEN.
OPDRACHT KUNSTUITING GELEENSTRAAT © JOZEF LEGRAND 2015.

11. herwaardering structurele taak Promenade
+ ruimtelijke opwaardering

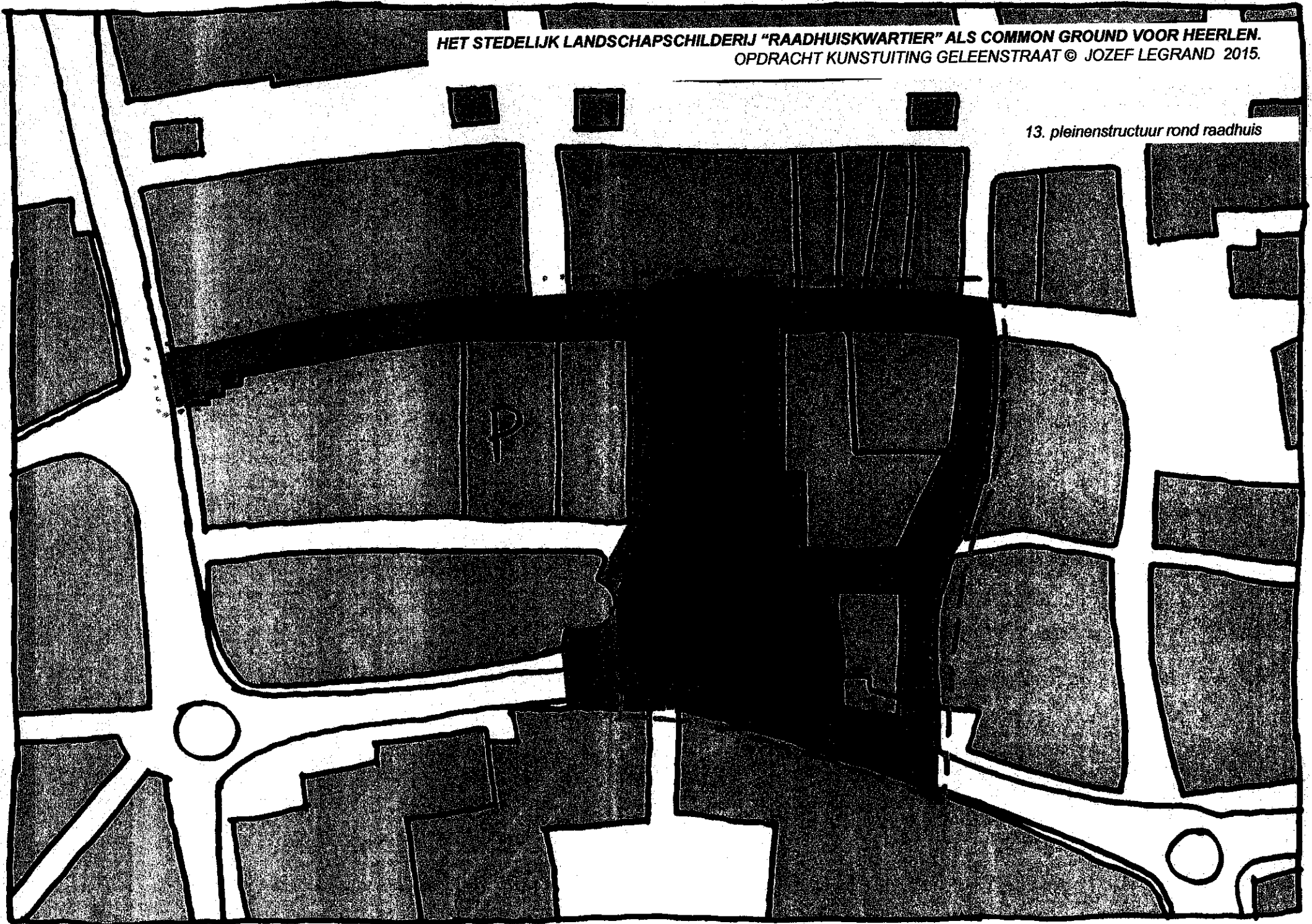
HEERLEN STEDELIJK LANDSCHAP SCHILDERIJ "RAADHUISKWARTIER" ALS COMMON GROUND VOOR HEERLEN.
OPDRACHT KUNSTUITING GELEENSTRAAT © JOZEF LEGRAND 2015.

12. poorten voor het Raadhuiskwartier

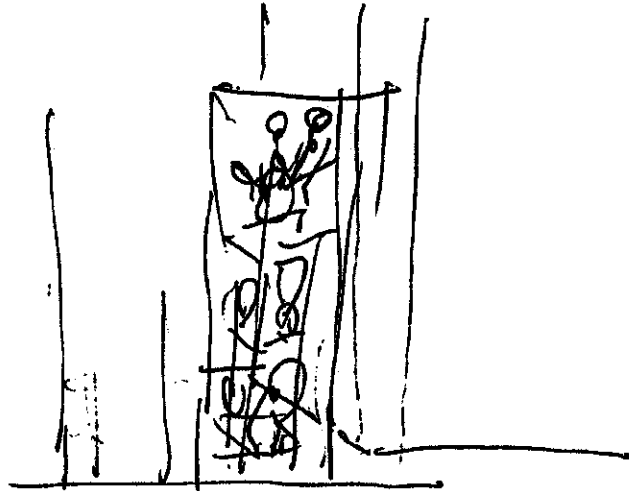

HET STEDELIJK LANDSCHAPSCHILDERIJ "RAADHUISKWARTIER" ALS COMMON GROUND VOOR HEERLEN.
OPDRACHT KUNSTUITING GELEENSTRAAT © JOZEF LEGRAND 2015.

13. pleinenstructuur rond raadhuis

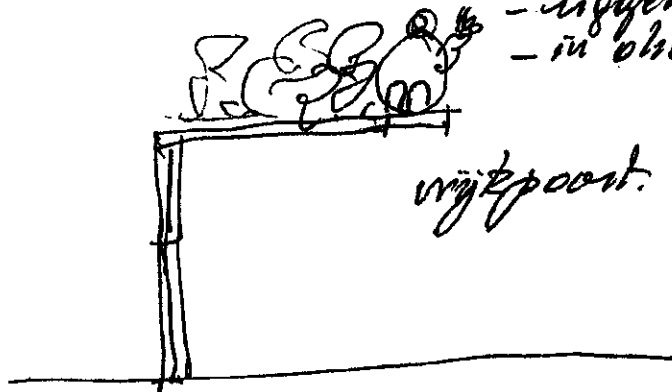
HE

in sculpturen scherp ook de "lar"^(+H)
sculpturen integreren die de mensen
bij zich privaat opstellen 'keubouter'
'hert' → eentree van binnen belicht
en in contrast met de "light" out.

sculpturen in normale of vreemde/
interpretatierijke posities

- omgekeerd
- liggend
- in overloop...

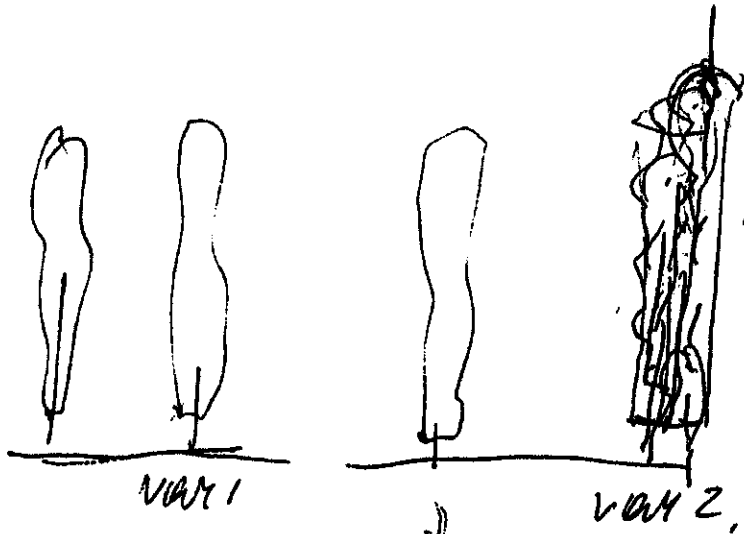
14. sculpturenpoort voor Geleenstraat

HE

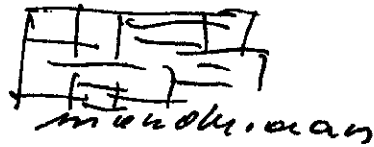
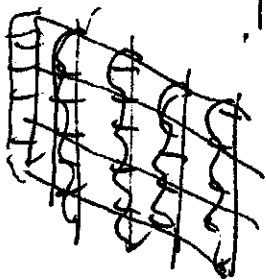
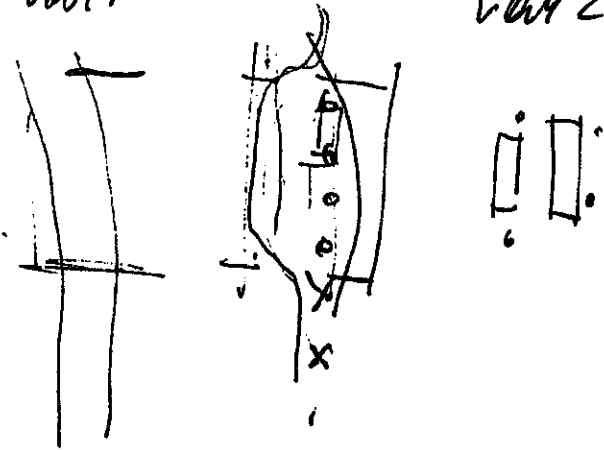
HET STEDELIJK LANDSCHAPSCHILDERIJ "RAADHUISKWARTIER" ALS COMMON GROUND VOOR HEERLEN.
OPDRACHT KUNSTUITING GELEENSTRAAT © JOZEF LEGRAND 2015.

15. Geleenstraat

VAN 1

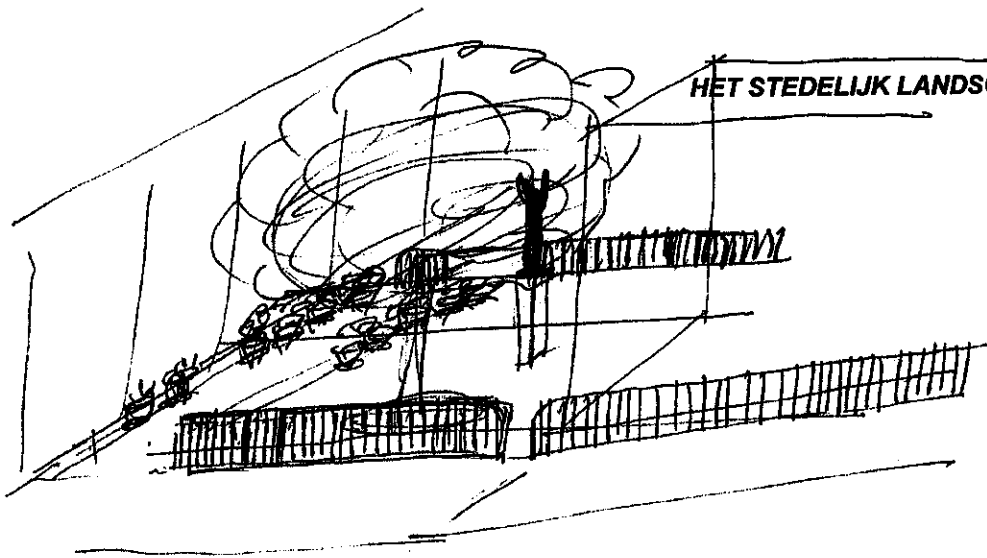
VAN 2,

gevels worden kleur
geven

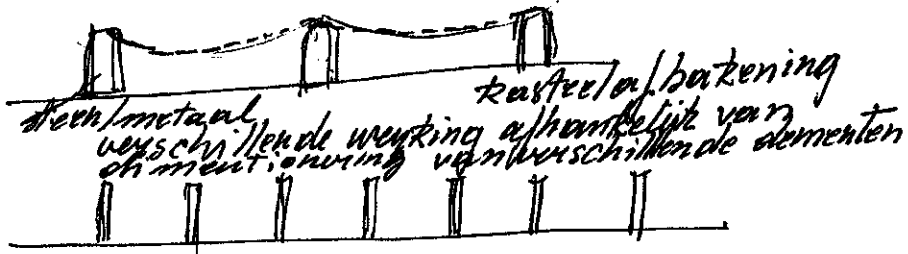
visuele herstructurering van de Kijkwinkelgevel door aanpassen van de
gevelpanelen in de kleur van de andere straatgevels

verschillende varianten laten ook heel andere betekenissen ontstaan verschillend

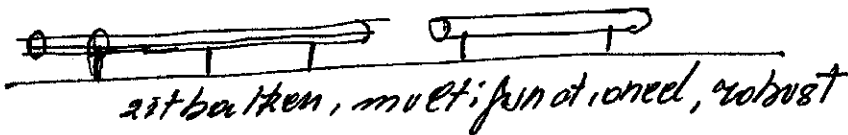

metaal tuinhek met geïntegreerde zitbank
 privater karakter

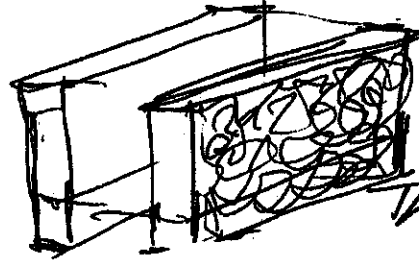
steen/metaal, verschillende werking afhankelijk van ornamentering van verschillende elementen
 kasteel/bakening

traditionele verkeersrichting
 zeer technische uitdrukking

zitbanken, multifunctioneel, robuust

windbeschutting

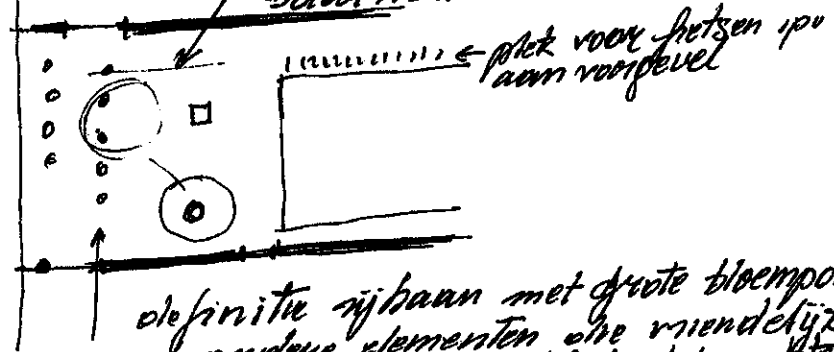
theater?

16. benedenplein Raadhuis

smalle dwarsgang door tuin, weg
 eventueel gevormt met bloempotten.

- bank v. boom weghalen zodat die tegen tot zijn recht komt als monumentaal element
- > eventueel op een andere plek in ruimte stellen

bank weghalen om ruimte doorwaardbaarheid te herstellen.

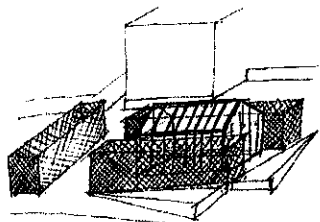

plek voor fietsen op
 aan voorfevel

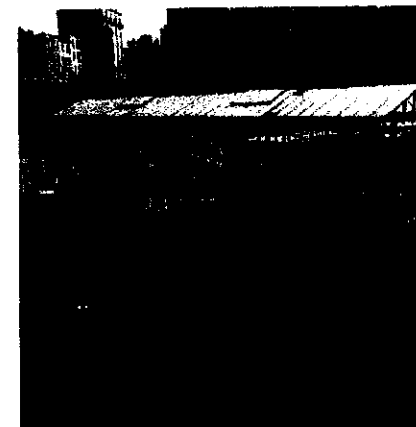
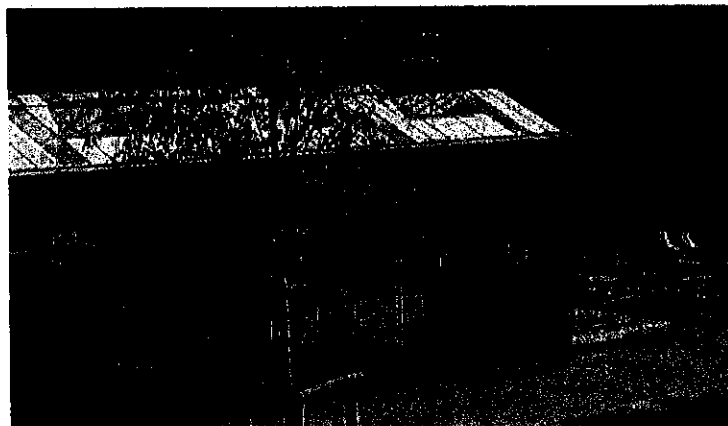
definitie rijbaan met grote bloempotten
 of andere elementen die vriendelijk werken en bij het onthouden karakter van de plek passen.

plantsoen ruimte breed genoeg definiëren
 zodat ruimte tussen banken als referentie-ruimte voor hele straat functioneel

**HET STEDELIJK LANDSCHAPSCHILDERIJ "RAADHUISKWARTIER" ALS COMMON GROUND VOOR HEERLEN.
OPDRACHT KUNSTUITING GELEENSTRAAT © JOZEF LEGRAND 2015.**

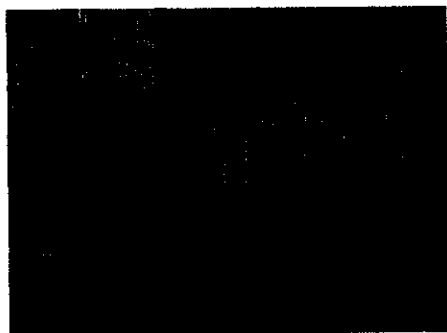
17. bovenplein met temporaire "Romeinse tuin" / city gardening

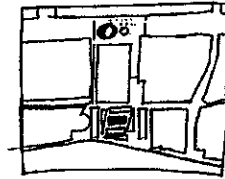
**HET STEDELIJK LANDSCHAPSCHILDERIJ "RAADHUISKWARTIER" ALS COMMON GROUND VOOR HEERLEN.
OPDRACHT KUNSTUITING GELEENSTRAAT © JOZEF LEGRAND 2015.**

Het benedenplein, het Raadhuisparvis.

HET STEDELIJK LANDSCHAPSCHILDERIJ "RAADHUISKWARTIER" ALS COMMON GROUND VOOR HEERLEN.
OPDRACHT KUNSTUITING GELEENSTRAAT © JOZEF LEGRAND 2015.

17. bovenplein met temporaire "Romeinse tuin" / city gardening

